

تأمین برق صنایع در اولویت وزارت نیرو

تأمین برق و آب اولویت است. به گزارش ایلنا، عباس علی‌آبادی، وزیر نیرو گفت: ظرفیت تولید برق نیروگاه‌های حرارتی در اردیبهشت امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته حدود ۱۰ درصد افزایش یافته است. وی گفت: با این وجود، کاهش تولید نیروگاه‌های برق آبی و افزایش تقاضای مصرف باعث شده همچنان چالش ناترازی برق باقی بماند. علی‌آبادی تصریح کرد: وزارت نیرو توان خود را برای تأمین برق بخش‌های تولیدی و صنعتی به کار گرفته و در همین راستا، برق مورد نیاز صنایع کوچک و کارگاهی که ۹۲ درصد کل صنایع را تشکیل می‌دهند، در فصل گرم سال بدون محدودیت تأمین خواهد شد. همچنین تأمین برق صنایع متوسط و بزرگ نیز در اولویت قرار دارد و با اجرای برنامه‌های مدیریت مصرف، شرایط برای تأمین حداکثری برق این بخش فراهم خواهد شد.

چالش نقدشوندگی در نظام بانکی

ناترازی نظام بانکی ناشی از دارایی‌های غیرنقدشونده است. به گزارش بانک مرکزی، محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی با تأکید بر اینکه هم‌اکنون ۹۲ درصد تأمین مالی کشور توسط شبکه بانکی انجام می‌شود اهم برنامه‌ها و اقدامات بانک مرکزی و شبکه بانکی برای سال جاری را شامل اجرایی کردن روش تأمین مالی هدفمند، ایجاد واحد نظارت بر تسهیلات کلان در بانک مرکزی، تخصیصی کردن بانک‌ها، افزایش سرمایه‌ی شبکه بانکی به ۱۲۰۰ همت؛ خروج نظام بانکی از بنگاهداری، کنترل اضافه‌برداشت بانک‌ها و ارتقاء گزارشگری مالی و تقویت مبارزه با پول‌شویی برشمرد. رئیس کل بانک مرکزی با تشریح ناترازی در نظام بانکی گفت: ناترازی نظام بانکی ناشی از ورشکستگی نیست بلکه دارایی بانک‌ها بسیار بیشتر از بدهی موجود است ولی موضوع مربوط به نقدینگی و نقدشوندگی دارایی‌هاست. این مسئله با واگذاری اموال و دارایی‌های غیرمتبذ با فعالیت بانکی و دریافت مطالبات شبکه بانکی از دولت تا حدود زیادی مرتفع خواهد شد و به توان تسهیلات‌دهی بانک‌ها نیز کمک خواهد کرد.

خرید ۶۳۰ هزار تن گندم

تعاون روستایی ۶۳۰ هزار تن گندم کشور را خریداری کرد. به گزارش مهر، محمدرضا طرابلسی، مدیرعامل سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران با اشاره به واگذاری خرید دانه‌های روغنی به بخش خصوصی این اقدام را ارزشمند دانسته و اظهار کرد: این روند از استان خوزستان آغاز شده و در سطح کشور ادامه خواهد یافت. سازمان تعاون روستایی مسئولیت تحویل این محصولات را بر عهده دارد و تا این لحظه کل محصول ارائه‌شده تحویل گرفته شده است. تاکنون ۸۰ درصد از محصول توسط بخش خصوصی خریداری و حمل شده و ۲۰ درصد باقی‌مانده نیز در مدت ۴۸ ساعت آینده باید منتقل شود تا از فسادپذیری محصول کلزا جلوگیری شود. مدیرعامل سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به خرید گندم در استان خوزستان گفت: این استان تجربه ارزشمندی در تولید و خرید گندم دارد. تا این لحظه، ۷۵۰ هزار تن از یک میلیون و ۶۰۰ هزار تن محصول تولیدی استان خریداری شده که از این میزان ۶۳۰ هزار تن آن توسط سازمان تعاون روستایی خریداری شده است.

عکس: ایرنا

تهران پایین می‌رود؟

معضل فرونشست در مناطق جنوبی و غربی تهران به شدت جدی است

علی بیت‌اللهی رئیس بخش زلزله‌شناسی و خطرپذیری مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی:

خطر زلزله با افزایش فرونشست زمین

کشور کاهش یافته است. این کاهش عظیم به‌هیچ‌وجه قابل جبران نیست و آب‌های زیرزمینی ما دیگر جایگزین نمی‌شوند. افت سطح آب زیرزمینی در برخی مناطق کشور ما بیش از یک متر گزارش شده است، در حالی که به‌طور متوسط در کشور، این افت هر سال حدود ۶۰ سانتی‌متر است. همین کاهش شدید سطح آب زیرزمینی عامل اصلی گسترش فرونشست زمین در بسیاری از مناطق شد.

تأثیر این فرونشست‌ها روی مساحت کشور چقدر بوده، آیا عدد قابل توجهی است؟

بله، بر اساس برآوردها، حدود ۱۰ درصد از مساحت سرزمینی کشور تحت تأثیر پدیده فرونشست قرار گرفته است. شاید در ابتدا این عدد کوچک به نظر برسد، اما اگر به این نکته توجه کنیم که کل مساحت شهرهای ایران کمتر از یک درصد مساحت کل کشور است، متوجه می‌شویم که در مقایسه با آن، این ۱۰ درصد عدد بسیار بزرگی است. از آن مهم‌تر، این فرونشست‌ها عمدتاً در زمین‌های مرغوب و محدوده‌های شهری یا مجاور آن‌ها رخ می‌دهند، به عبارت دیگر، این پدیده بیشتر در مناطق پرجمعیت و قابل سکونت، شاهد گسترش است، در حالی که در کویرها یا مناطق کوهستانی بروز جدی ندارد.

کدام استان‌های کشور بیشترین نرخ فرونشست زمین را دارند؟

بیشترین نرخ فرونشست زمین در کشور مربوط به منطقه رفسنجان در استان کرمان است. مقام دوم متعلق به جنوب استان البرز، نزدیک تهران، و در دشت جنوب غربی تهران به سمت شهریار است. پس از این مناطق، استان‌های دیگر مانند فارس، قم، مرکزی، گلستان، خراسان و آذربایجان غربی نیز پهنه‌های فرونشستی با نرخ‌های بالا دارند. به‌ویژه در استان اصفهان، این وضعیت بسیار بحرانی است. به طور مثال در بهرام‌رفسنجان ۴۰ سانتی‌متر در سال، در جنوب البرز ۳۵ سانتی‌متر، در گلستان ۲۲ سانتی‌متر، در جنوب تهران ۲۰ سانتی‌متر، در شمال غرب شهر مشهد ۱۷ سانتی‌متر، در ورامین ۱۷ سانتی‌متر، در اصفهان ۱۵ سانتی‌متر و در اطراف قم ۲۲ سانتی‌متر است.

در اصفهان شاهد چه نوع فرونشستی هستیم و این موضوع تا چه حد جدی است؟

متأسفانه، کل محدوده شهری اصفهان به دلیل خشکی زاینده‌رود به شدت دچار پدیده فرونشست شده است. اصفهان با نرخ فرونشست بالاتر، در شرایطی به سر می‌برد که کل این شهر و منطقه اطراف آن تحت تأثیر شدید این پدیده قرار گرفته‌اند. در مقایسه، شهرهای دیگری مثل تهران، مشهد یا شیراز نیز دچار فرونشست هستند، اما وسعت تأثیر آن در مقایسه با اصفهان کمتر است.

با این اوصاف توضیح دهید که وضعیت فرونشست زمین در ایران نسبت به سایر کشورها چگونه است؟

اگر بخواهیم فرونشست کشورمان را با سایر کشورها مقایسه کنیم، باید بگوییم که ایران از نظر وسعت و تعداد پهنه‌های تحت تأثیر فرونشست و همچنین میزان خسارات ناشی از آن، در صدر قرار دارد. در دنیا، تنها ۳ تا ۵ درصد از پهنه‌های فرونشستی

براساس آمارها و محاسبات، نزدیک به ۱۴۰ میلیارد مترمکعب از حجم آب‌های زیرزمینی

رقیه ندایی
خبرنگار اقتصادی

فرونشست زمین جنوب غرب تهران به ۳۱ سانتی‌متر رسیده که در میان‌مدت می‌تواند شرایط اجتماعی و اقتصادی را به خطر بیندازد. در نهایت برداشت بی‌رویه آب‌های زیرزمینی کار دست ایران داد. این روزها شاهد وضعیت وخیم فرونشست زمین در کشور هستیم. میانگین نرخ فرونشست زمین در کشور‌های مختلف حدود سه الی پنج سانتی‌متر است؛ اما در ایران متوسط نرخ فرونشست زمین به حدود ۱۰ سانتی‌متر می‌رسد و در برخی از مناطق خشک همانند اصفهان این عدد افزایش چندبرابری را تجربه می‌کند.

نبود آب و تغییرات اقلیمی و کاهش بارندگی‌ها در نهایت فرونشست زمین، زندگی حدود ۳ میلیون نفر را در تهران به خطر انداخته است، تجربه چنین شرایطی در حالی رخ می‌دهد که سال‌هاست خطر فرونشست زمین کشور را تهدید می‌کند و احتمالاً با این روند برخی از مناطق شهرهای مختلف از جمله تهران تا چندسال آینده قابل سکونت نباشد.

تهران شرایط بحرانی را پشت سر می‌گذارد، به واسطه همین موضوع مسعود پزشکیان، رئیس جمهوری، تهران را شهری غیرقابل سکونت دانسته و بحث انتقال پایتخت را مطرح کرده است.

اما فرونشست تنها مختص به تهران نیست، کل کشور با این معضل دست‌وپنجه نرم می‌کند. براساس آمار منتشرشده ایران در لیست ۵ کشور نخست با سرعت بالای فرونشست قرار دارد و به واسطه همین موضوع زیرساخت‌های حیاتی کشور، فرودگاه‌ها و اماکن تاریخی همواره با مشکلاتی چون شکاف‌های عمیق دست و پنجه‌نرم می‌کنند.

وضعیت فرونشست زمین به اندازه‌ای بحرانی است که طی سال‌های اخیر ده‌ها مدرسه در کشور به دلیل نگرانی از فروریختن و تخریب تخلیه شده‌اند. فرونشست زمین آثار منفی گسترده‌ای دارد و به راحتی قابل جبران نیست، در برخی از مناطق کشور شاهد ترک‌خوردگی ساختمان، جاده‌ها و خطوط انتقال برق، آب و گاز

مستندشده دارای نرخ بالای ۱۰ سانتی‌متر در سال هستند، اما در ایران، این نرخ در ۱۸ استان، بالای ۱۰ سانتی‌متر است. این ارقام نشان می‌دهند که خطرات فرونشست در کشور ما به مراتب جدی‌تر از اکثر کشورهای جهان است.

آیا این پدیده اثری بر آثار تاریخی کشور و جمعیت مناطق تحت تأثیر دارد؟

بله، کاملاً. از ۶۳ اثر تاریخی ثبت‌شده ایران در میراث جهانی، ۲۷ اثر در پهنه‌های فرونشست قرار گرفته‌اند، از سوی دیگر، نزدیک به ۴۹ درصد جمعیت کشور در پهنه‌های فرونشست یا در مجاورت آن‌ها ساکن هستند. این مسئله نشان‌دهنده عمق مشکل است. همچنین در جنوب‌تهران بسیاری از مجتمع‌ها و تاسیسات استراتژیک و کلیدی کشوری و شهری همچون مخازن سوخت، پالایشگاه‌ها، لوله‌های متعده، انتقال آب، گاز، فاضلاب و غیره وجود دارد و در چنین شرایط فشار و فرورفتگی در برداشت آب زیرزمینی، سیاست‌ها باید این باشد که نگذاریم سطح آب بیش از این پایین برود.

با فرونشست روی زیرساخت‌ها و امنیت شهری نیز اثرگذار است؟

قطعاً، فرونشست زمین تأثیر مخربی بر خطوط سوخت، جاده‌ها و مسیرهای ریلی کشور دارد. برآورد شده است که نزدیک به ۱۱ هزار کیلومتر از خطوط سوخت کشور در پهنه‌های فرونشستی قرار دارند. مسیرهای ریلی و جاده‌ای کشور نیز به شدت تحت تأثیر این پدیده قرار گرفته‌اند. به این اضافه کنید تخریب ساختمان‌ها و زیرساخت‌های شهری که با این مشکل روبه‌رو هستند.

آیا ارتباطی بین فرونشست زمین و خطر زلزله نیز وجود دارد؟

بله، متأسفانه ارتباطی کاملاً مستقیم وجود دارد. در کشور لرزه‌خیزی مثل ایران، ساختمان‌هایی که به دلیل فرونشست ضعیف‌شده‌اند، در برابر زلزله حتی متوسط نیز عملکرد ضعیفی خواهند داشت. ترک‌ها و شکستگی‌هایی که در ساختمان‌های نوساز و قدیمی ایجاد می‌شود، خطر تخریب را در هنگام وقوع زلزله به شدت افزایش می‌دهد. به همین دلیل، فرونشست خطر زلزله را هم به شدت تشدید می‌کند.

با توجه به این شرایط بحرانی، آیا کشور به اقدامات جدی در این حوزه نیاز دارد؟

با توجه به رتبه اول ایران در فرونشست، ضرورت دارد که مقررات ویژه، تمهیدات عملی، و برنامه‌های بلندمدت برای کاهش اثرات این پدیده به سرعت اجرا شود. این مشکل نیازمند همکاری تمامی بخش‌ها و توجه بسیار جدی مسئولان است.

تغییرات اقلیمی تا چه اندازه در فرونشست مؤثر بوده است؟

تغییرات اقلیمی قطعاً نقش داشته‌اند؛ اما میزان اثرگذاری آن‌ها در مقایسه با مدیریت نادرست منابع آب بسیار کمتر است. طبق آمارها، تغییرات اقلیمی باعث کاهش ۱۰ تا ۱۵ درصدی بارندگی‌ها نسبت به دوره‌های بلندمدت شده است، اما کاهش منابع آب زیرزمینی بیش از ۵۰ تا ۶۰ درصد گزارش شده است. این اختلاف نشان می‌دهد که مدیریت نادرست استفاده از منابع آب، عامل اصلی این وضعیت است و نه صرفاً تغییرات اقلیمی.

راه‌حلی برای کنترل و توقف پدیده فرونشست زمین وجود دارد؟

تجربه موفق برخی کشورهای دنیا نشان داده که توقف این پدیده کاملاً ممکن است و به مدیریت انسانی وابسته است. برای کنترل فرونشست زمین، لازم است اقدامات جدی در حوزه‌هایی مانند مدیریت صحیح کشت و زرع، مکان‌یابی درست صنایع آبر، توسعه مناسب سکونتگاه‌ها و کاهش برداشت بی‌رویه انجام شود. همچنین، تغذیه مصنوعی آبخوان‌ها از راهکارهای کلیدی در این زمینه است. مهم‌ترین گام، تغییر رویکرد مدیریتی است. باید به سمت استفاده مسئولانه از منابع آب زیرزمینی حرکت کنیم. از طرفی، فرهنگ‌سازی در زمینه مصرف آب، اصلاح شیوه‌های آبیاری، و برنامه‌ریزی دقیق برای تولید محصولات سازگار با شرایط اقلیمی، از جمله مواردی هستند که باید اجرایی شوند تا بتوانیم اثرات فرونشست و پیامدهای آن را کاهش دهیم.